

[Aksel Larsen.]

gifterne dertil, dels fordi Arbejdsløsheds-kassernes Økonomi i Almindelighed er meget anstrengt paa Grund af den store Arbejdsløshed, og dels fordi der er Grænser for, hvor meget man kan sætte Kontingen-tet op, og endelig er det udelukket, fordi baade Arbejdsløshedsloven og andre Love vil nedsætte Kassernes Kontingentindtægt betydeligt i den kommende Tid. I Henhold til Arbejdsløshedsloven er der adskillige arbejdsløse, som kan faa 13 Ugers Frikontingent, og i Henhold til en anden Lov er de arbejdsfordelte fritaget for at betale Kontingent; i Henhold til en tredje Lov er de Arbejdere, der er rejst til Tyskland, fritaget for at betale Kontingent. Det mindsker alt sammen Arbejdsløsheds-kassernes Indtægt, saa selv uden de 100 Dages ekstra Understøttelse vil de ikke være i Stand til at klare Udgifterne, men de er altsaa slet ikke i Stand til at klare Udgifterne ved et forøget Dage-antal.

Derfor foreslaar vi samtidig i § 1, at Statskassen skal refundere alle Udgifterne til Dageantallets Forøgelse, og vi mener, at der maa sikres Arbejdsløsheds-kasserne et passende Forskud paa den Refusion, der tilkommer dem fra Staten, idet mange af dem vil komme ud for Mangel paa kontante Penge.

§ 2 i Lovforslaget beskæftiger sig med den saakaldte 26 Ugers Bestemmelse. Denne Bestemmelse findes i § 15, Stk. 4, i Lov af 14. April 1937, Lovbekendtgørelse af 14. Maj 1937, om Arbejdsanvisning og Arbejds-løshedsforsikring. Dette Stykke 4 i § 15 lyder saaledes — jeg beder om Formandens Tilladelse til et Citat —:

„Retten til at erholde Understøttelse bortfalder, naar et Medlem ikke har haft Arbejde som Lønarbejder i henholdsvis 26 eller 39 Uger inden for et i Vedtægten fastsat Tidsrum af 3 eller 4 Aar forud for hver Udbetaling af Understøttelsen. Naar særlige Omstændigheder taler derfor, kan Socialministeren godkende, at fornævnte Arbejdsperiode i Vedtægten fast-sættes til 52 Uger inden for et Tidsrum af 5 Aar, ligesom Socialministeren under sær-lige Forhold kan give en midlertidig Dispensation til Nedsættelse af de angivne Ugefrister, dog ikke til under Halv-delen. Naar Understøttelsesretten som Følge af et af fornævnte Vilkaar er bort-faldet, genindtræder den først, naar den paagældende har haft Arbejde som Løn-arbejder i det i Henhold til foranstaaende fastsatte Antal Uger inden for et Tidsrum af henholdsvis 12, 18 eller 24 paa hinanden

følgende Maaneder efter Udelukkelse fra Understøttelse.“

Jeg har den Mening, at denne Bestem-melse altid har været urimelig. Jeg er af den Mening, at Forholdene, siden den nuværende Arbejdsløshedslov blev gennemført — det var i 1932 —, har gjort den stadig mere urimelig, og jeg er af den Mening, at Tilstan-dene nu gør det bydende nødvendigt, at den ophæves. Det kan udmærket vel ske, at Folk uden egen Skyld er ude af Stand til at fyldestgøre denne Bestemmelse om henholds-vis 26 eller 39 Ugers Arbejde som Lønarbej-der inden for 3 eller 4 Aar. Det behøver ikke at betyde, at de har været arbejdsløse i al den Tid. Det kan betyde, at de har ernæret sig paa forskellig Maade ved selvstændig Virksomhed eller paa anden Maade, uden at de derfor er faldet hverken Arbejdsløsheds-kassen eller det offentlige til Byrde, men det betyder altsaa, at de ikke har haft Arbejde som Lønarbejdere i denne Tid.

En saadan Bestemmelse er urimelig, men den er, som sagt, dobbelt urimelig nu. Nu er det imidlertid saadan, at selv om Folk, der engang er faldet for 26 Ugers Bestemmel-sen, senere har opnaaet Arbejde i ikke helt korte Perioder, kan de ikke blive understøt-telsesberettigede igen, hvis de ikke inden for 12 Maaneder har haft 26 Ugers Lønarbejde, altsaa et halvt Aars Lønarbejde. Det maa man erkende, at siden Krigens Udbrud har Forholdene været saa ekstraordinære, Ar-bejdsløsheden været saa stor, at det ikke alene ikke er unormalt at være arbejdsløs mere end Halvdelen af Aaret, men at det er ved at blive den normale Tilstand. Derfor er der ogsaa faldet en Mængde for 26 Ugers Bestemmelsen — saa vidt jeg forstod paa Ministerens Udtalelser forleden, 5 pCt. af alle arbejdsløse eller deromkring. Vi mener derfor, at denne 26 Ugers Bestemmelse bør ophæves, og at man bør benytte Lejligheden nu, og i § 2 i vort Lovforslag siger vi derfor, at § 15, Stk. 4, i Lov af 14. April 1937 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsik-ring (26 og 39 Ugers Bestemmelsen) ophæves.

I Lovforslaget findes endvidere en § 3, der siger, at der stilles af Statskassen 20 Mill. Kr. til Arbejds- og Socialministerens Raadighed at fordele som ekstra Tilskud til vanskeligt stillede Arbejdsløsheds-kasser. Vi mener, at dette er nødvendigt. Vi mener det af de Grunde, jeg har nævnt, altsaa den store Arbejdsløshed, Kassernes almindelige øko-nomiske Vanskeligheder og den Omstæn-dighed, at man ved Lovgivning har und-draget Kasserne en meget stor Del af deres Kontingentindtægter og dermed en meget stor Del af det Statstilskud, de ellers vilde